

Also, dann fange mer mol oh, damits a äh Stick gibt. Isch hab ma do grad ewe mohl e'paar Gedonke g'macht, und die will ih jetzad mit eich daale. Weil beim selwa nochdenke, doo kummsch jo als uf die alla-härdschde Dinga. Awwa, ma muss arig uffbasse, dass ma sich net verrennt. Weil ma jo erscht im Ausdauach mit de onnere mergt, dass ma monschesmol aa ziemlich weit denewe lije kann. Ab unn zuh passiat des sogaa de Beschde, haww'i ma saare losse. Weida. Wenn jetzad so en gedonkliche Ausdauach ah noch in unsara Muddasprooch bassiert, isch des jo erschtmol bstimmd kohn Fehla. Weil in derre Sprooch hot ma joo's Dengke glernt – setemols – unn do drinn kann ma's joo eigentlich ah em beschde. Also des Dengke. Zumindescht glaawi des, awwa gonz sischa binni ma ah net. Alla hopp. Jetzad zu dem, um was dass'd eigendlich geet: des isch wie gsaad de Ausdauach vun de Gedongegang, also uff Hochdeitsch: die 'Kommunikation'. Awwa die gonz iwwazwersche Houchdeitsche, die derfe sisch jetz bloos nix druff oibilde, weil de Ausdrugg 'Kommunikation' joo ga net vum Houchdeitsche kumme dudd, des isch eigendlich vum alde Lodein, wies fria in de Keesch geschwetzt worre isch. Also nochemol: Do sind die Gedange, also meini, und do babble ma jetzt driwwa – in de Muddasprooch. Also eigendlich alles gonz eefach.

Heed ma gedenkt. Awwa gonz so oofach isch's dann doch nett. Weil jetzad kumm'i zum eigentliche Problem. Des isch: wonn ih des gonz Gedankliche donn fescht halde soll, also in errem dialektische Uffsatz uff en Zeddl do noschreiw. Ah, do keen'd ih grad durschdrehe. Des isch absoludd koon Schbass meh, des isch moin volle Ernscht. Unn was noch schlimma isch – wonn donn üwwa des Gschriwwene ah noch driwwa lese sosch. A des häldsch doch im Kopf ned aus. Also ned weje de Gedange selwa. Aa wonn die monsches mol schunn äh bissl komisch soi kenne, des geww'i joo zuu. Awa des widda zu entziffere, in erra gschriwwene Muddersprooch. A doo drehd ma's jedes mol alles rum. Isch brauch do dreimool so long zum Leese, ah was, fünf mool. Do kummsch üwwerehaubd net vowäts. Musch zurick, musch's nochemol leese, unn nochemool, bis das d'endlich mol halbwegs kabiert hosch, um was dass' eigendlich gehe dudd. Do moonsch grad, Du bisch bleed. Debai isch's doch eigendlich so oofach gedengd gwest, hee'd ma moone gekennt.

Unn doo kummt ma ohna in de Sinn – ih waas grad selwa net warum, awwa an wenn dass ih jetzad denke muss, des isch de alde Kleischde Heiner. Kennd denn noch oona? Long schun doud, un haase dud'a joo eigendlich 'Bernd Heinrich Wilhelm von Kleist', alsoo uff hochdeitsch. Awwa des Hochdeitsche, des hot der jo sellwa net rischdisch gekennt, der alde Liddaraad. En'de Schuul, do hawwisch den jo bewunnad. Der hot soi Kommas gsetzt, wie's em grad gebassd hot. Punkt. Und do, zack, eh Komma, wu's eigendlich gaa net noo gherd heed, awwa er hot's halt gsetzt, weil's em grad dennoch waar. Unn do war's donn gschdonne.

Un doo steeds a heid noch, em Schulbuch drinn. Des waa des, was mia vom Kleischde Heina unn saim zerbrochene Kruug em meischde hänge gebliwwe isch. Weil isch selwa des mit denne Kommas awwa niemols ned heb sou mache gedeerft. Wonn isch die ennerem Uffsatz ofach mol so gesetzd hab, wie ma's gebasst hot, do hot's awwa oona uf de Deckl gewwe, der hot sich emol rischdisch g'wesche ghat. Do hawwi long saare kenne, des isch doch moi eigeni lidararisch Kunschdfoom, wie de Kleischt dort sellemols. Des waa donn ofach emol falsch foh de Lehra. Punkt. Koh Komma. Faiaowed.

Unn jetz hock I doo mit derre Muddasprooch, will die uffschreiwwe, unn denk ma noch: des mit denne letze Kommas, die wu mol do un mol dord hocke, dess isch joo Gahnix geje dess was jetzad kummt. So zu schreiwwe wie de eigene Schnawwl gwachse isch – allda Fallda – des isch nochemol was gonz onneres, unn viiel kompliziada, umm ned zu sare hochkomplikiif. Weil, do dud jo ned nur jedes Komma vum Normale abwaiche. Des wä noch s'alla wennischd. Do waischt jedes onzelne Word ab, jedess onzelne! Egal weless. Obs glaabsch odda net. Unn wann ma mol genau driwwa nochdenkt, donn fängt des jo beim Babble schun oh. Jetz nemme ma mol ä bstimmds Word, also irgend ons, donn uffgebasst: des schwetzd jeda schun e kloo bissl onnerschda aus. Selbschd aus de aigene Sipperschaft. Hedda do mol druff geguggd? Odda besa gsaat, mol noo gheert? Vielleicht haas'd's jo desdewege 'Muddasprooch', weil de eigene Vadda schunn a kloo bissl onnerscht schwetzd. Un monches mool, ma glaabts net, do kannsch da ned emol selwa meh draue. Do schwetzd ma s'gleich Word ä bissl unnaschiedlich aus. Je nachdem wie de Zommehong isch, odda wie ma graad selwa druff isch, oder mit wemm dass ma doo schwetzd, odda was ma vorher g'macht hot, odda ob ma sowieso grad enn ebbes gonz onneres denkt. Des musch da mol gewwe. Des allergleich Word – egal an welles das'd grad gedenkt hosch – des isch nie gleich. Em Klong isch des zwaa bloos en kloone Unnerschied, äh Itzerle vun errem Muggesäggele. Eigendlich merkd ma's jo faschd gaa net. Awwa s'mecht hald doch was aus. Unn vor allem meschd soebbes ä Sprooch erschd rischdisch lewendich. Also wonn ma mol driwwa nochdenge deed, keend ma sogaa druff kumme, dass durch sou Feinheide des, was ma eigendlich mohnt, viel besa riwwa kummd.

Blos, wenn'd jetzad so ebbes uffschreiwwe widd, also mit denne gonze Bsunnerheide, donn bisch awwa sowas vun gebisse! Do sitze uff omohl ganz onnere Buchschstawe drinn, schunn enn dem onde Word. Un wenn ma's mol gonz rischtisch mache wood, allso des genau so uffschreiwwe wie's grad gsaad worre isch, ja, des gewwe joh unsa Buchstaawe gah net her. Do meesd ma gonz neie Buchstawe erfinne, so üwwerzwersche wu schunsch koonna hod. Awwa hoplla, ah doo heard for mich donn de Schbass uff. Un des Gonze nur were dem ohnde Word. Unn bei all denne onnere Wädda? Bei denne isch's doch genau sou. Zeil for Zeil, de gonze kombledde Tekschd durch. Üwwerleg da mol was des haase deed. Do musch em End sogar noch ä neis mundartischs Alphabet eifiere, damit's einigermasse basst. Ha wonn des jeda mache wood? Des werd komplett verrickt, isch hab's erschd selwa ned geglaabt.

Unn jetz kummts noch schlimma: wonn des donn ah noch ona ableese soll, ah do heard sich des gonze wilde Gschreibsl noch emol widda ganz onnerschda oo. Erscht in dem seim Kopf, awwa do isch's joo no net so schlimm, weil do hearsd jo noch koonna. Awwa wenn a schwetzd, odda wenn'as vorliest. Des soll des soi, was mia doo ledschd äm Hänn rumgonge isch, des wass'i donn uffgschriwwe hab? Ah noo, gonz gwiss net, ah de Lebtag net. De Sinn, dea isch jo vielleicht noch irgendwie de gleische, odda zunindeschd so ugfähr eenlich. Awwa des head sich doch jetzad so gonz onnerschd oo, dass I's ned emol selwa meh als moins erkenn. Also, wenn ohna ohm ä Gschichtl verzählt, un der die Gschicht widda äm nekschde un so weida, ja do kummt am End a gonz onneri Gschicht raus. Des wisse ma all schu long, un do stehe ma jo driwwa. Awwer dess, was isch jetzad mohn, do geht's doch um koo Gschicht, s'geht bloos um en Gedange. Unn des was ma do dengd, des werd ah nur oh ohnzichs mol uffgschriwwe, un de nekschde, der liest dess denn donn ab. Do gib't kohn dridde, viadde odda gar en zwelfde, der was verwexle kehnd weil'as nedd bligge dudd. Bloss zwaa Leidlin dunne doo midanonna 'kommunizierä' (s'isch joo nix anneres). Un drotzdem konns passiere, dass dess, was isch dodemit sare wood, gar ned rischtisch riwwa kummt, odda grad falsch rum. Odda der wuus lese muss, verliert d'Luscht droo, bloss weils ned onn en noh-gebabbeld worre isch, sondern dialektisch uffgschriwwe war.

Awwa was mache ma jedzat mid dem gonze didaktische Salaad? Do muss ih joo glei mol ernschdhaft die Froog stelle, ob ma üwwerehaubt alles uffschreiwe messe uf derre Weld. Also ob grundsetzlich die Sprooch odda awwa d'Schrift zu erscht do gwest sinn, do driwwa brauche ma net streide, des isch bekonnt. Mit ärre Sprooch, do dusch ä Bodschaft sende, des kann selbschd doin Stoßeköda. Wonn dea blos äh bissele knurre dud, unn soi schaafte Eckzähndlin bleckd, donn kommuniziad der ah ä Bodschaft, sogaar deitlischar, wie's än so monsch em Gsetzbiechl noigschriwwe worre isch. Des waa doch garandiat schun imma sou, schunn long voa de aller-erschde Kailschriffde. Awwa was hewwen die dortmols eigentlich mit ihre Keile do noigegratzd in de Stoo? Gonz ehrlich, I konns a ned genau sare. Awwa was si net uff gschriwwe hewwe, des keent ih ma guut vorstelle: Do sinn erscht mol so komische Gedanke, wie ma'si grad selwa doo dursch kaue: also wies heid isch, wie's fria waa unn wie's sunsch noch sei keend. Der gonz Bleedsinn was ohm sou dursch's Hänn fatzd, der steht do gonz beschdimmd net noigekeilt. Un wonn oner dem annere sou Zaig aus'm däglische Lewe gschriwwe hätt, wie "Heh, Kolleg, Du keentscht Di aa mol widda wesche", odda "Bass emol liewa uff, isch glaab do hinna dia, doo kummt de Laibhaftisch ogrennt", donn wäre'se mit ihre urzeitliche Schrifte net aig weit kumme. Des isch klar. Also hewwe se wahrscheinlich nur wirklich wischtische Sache do nei gehämmert: also wer de Scheff isch und wer dass wem zu ghorche hot, odda wonn mol was bsunnas bassiert war. Vielleicht ware's joo alles ah bloos Märlin, nix Genaues waas ma do ned. Awwa die kloone Gschichtlin, odda Gedonke, wie ma sie sich so unnerenanna verzehlt, die senn nie uffgschriwwe worre, seddemols.

Unn später donn, als ma kleenari unn a mol greesari Gschichtlin uffgschriwwe hot, unn sogar Bichlin defu gmacht hot, do hot ma nadierlich gedenkt, des sood ma awwa bessa mol so uffschreiwe, dass die Gschicht ah von meglischt viel Leid richtisch rum verstonne werd. Also vun denne wennische Leid, wuu dortmols iwwahaupt lese gekennt hewwe. Deweje hewwe die Schreiwering jo extra ä eigeni Schriftsprooch eigfiert. Damit des klabbt mid de Kummunikation. Verschdeh'sch mi? Absichtlich hot ma doo meeglischt einheidliche Regularie zum Uffschrieb gmacht, weil gonz bleed ware sie dortemols jo ah net.

Unn heid? Do moone ma, dass des jetzad de bsunnas kulturschaffend Fordschrid wär, in de eigene Muddasprooch zu schreiwe? Wenn ma die gonze frihere Errungeschafte vun de Hohe Schrift oofach widda rumschmeisse, und jeda schreibd grad widda sou, wi'a will? Em allerschlimmschde: hinne noch soll des donn ah noch ona lese messe. Also mit mia net. Isch bleib debai. Mit so enerem blimerande Tekschd, do grigisch doch bloss än Knode äns Hänn. Siehd ma doch doo. Oh-kee, ich habs monchmol ah ä bissl übertriwwe, hab's halt laafe glosst. Awwa gonz ehrlich, do hokke ma uns doch s'nekschd mol liewa widda midananner noh unn schwetze un babble, fahsle un preddische, kaudere un gallere, raatsche un trällere, raunze un gaafere, verzehle un trombede, lalle un brabble, schnaddere un sabble, brummes in de Baad, aa wonn'd kona hosch, bleedle un spinne rum, tekschde zuh un zieje hea, odda oofach gsaat, mia dausche unsa Gedonke aus, graad wie uns'd Gosch g'wachse isch.

Awwa hald emmol. Des ware doch jetzad ewe en gonze haufe Wädde fo denn vermaledeide 'verbaale Gedonkedausch'. Unn die moohne all so ebbes ehnlischs, sinn debai awwa gonz unnaschiedlich. Die kann sisch doch kohna all mitnonna merge. Do wead's villeischd doch s'alla Beschd soi – awwa ih trau mi's joo gaa ned, des so laud zu saare: Ma sood die villeischd doch emol all uffschriwwe, sunsch werre si vergesse. Jetzad muss ih zugewwe: so weit heed'i donn doch ned gedengt. S'isch widda, wie jedes mool – em End isch des halt doch alles ned so ohfach, un schun gaar net wenn' ma's dobbeld nemmt.

[Erlisch gsaat muss ih ons doch noch dezu sare: jetz hawwi's hald emol selwa ausbrobiere g'wod, wie des so isch, mid dem "en de Muddersprooch schreiwe", wie des dud un ob des üwwerehaupt klappe kehnt. Unn isch hab doo en odendliche Reschbekt griegt vor jemdem ohnzene, der sowas durschlese kann uhne zu blinzle. Unn en noch viel greesere Reschbekt vun denne, die ebbes rischdischs in derre Ard schreiwe kenne, also ebbes wuh ah bissl en Sinn unn Diefgong dehinna schdeckt. Unn was mia do gonz arig debai gfehlt hot, verrod's awwa kohm, des isch d'automadisch Wordkorrektur (die wu's wisse dunne was ih mohn, die werre genau wisse was ih gmohnt hab). Uff jeden Fall muss isch moi Zeig jedesmol sellwa widda durschlese un nochbessere, sou dass's wenigschdenz einischermaase basse dudd. Desdewege her'i jetzad ah uff, schunsch werd ma's zu long, un zum Schluss bassierd mas noch, dass Ih hinne nooch dabbeda bin als wie vorher. Unn des kann koonna wolle.]